

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 40⁰⁰—za pol leta . R 20⁰⁰—za četrt leta . R 10⁰⁰—za 1 mesec . R 3⁵⁰

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Kronski svet v Belgradu.

LDU Belgrad, 20. septembra. Danes popoldne je bil kronski svet v dvorani ministrskega predsedništva pod predsedstvom Njegovega kraljevskega Visočanstva prestolonaslednika Aleksandra. Prisotni so bili razen ministrov tudi Trumbić, Pašić, Rybač, Smolaka in Slobodan Jovanović. Kakor čujemo sta predložile Pašić in Trumbić obširne referate o jako mnogih detaljih, o katerih vlada do sedaj ni bila poučena in ki dajo stvari popolnoma drugačno lice. Kronski svet je trajal od 17. do 20. ure in se bo nadaljeval jutri.

ob desetih. Potem je bila ministrska seja zaradi vprašanja stavke bančnih uradnikov v Zagrebu in drugih stavk, ki bi se v zvezi z njo mogle razviti.

LDU Belgrad, 20. septembra. V Belgradu se veruje, da bo Smolaki in Trumbiću uspelo pomiriti stranke. »Politika« javlja, da so možna ponovna pogajanja med Narodnim klubom in Demokrasko zajednico.

LDU Belgrad, 20. septembra. Vsi doma mudeči se poslanci so bili včeraj pozvani, da se vrnejo v Belgrad.

D'Annunzio ne gre z Reke.

Nitti odstopi?

LDU Berlin, 21. septembra. (ČTU) Zadnje vesti iz Reke kažejo, da Nittijevo ministrstvo ni doseglo napram D'Annunziu nobenega uspeha. General Badoglio je poslal dva mlajša častnika kot odposlanca k D'Annunziu. Ta častnika pa sta se priključila D'Annunziu in ostala na Reki. Povelje, naj se vrnejo v Italijo, je od vse posadke izvršilo le 11 častnikov in 117 vojakov. D'Annunzijevo brodogradništvo iz treh vojnih ladij in ene torpedovke. Po kopnem in po morju so pripeljali mnogo živil za prebivalstvo, ker so vojne ladje entente, ki so v reški luki, dvignile blokado mesta. Razen tega se je italijanska vlada glede dobave živil za civilno prebivalstvo sporazumela z italijanskim Rdečim križem. Vojaki brigade »Regina« so izjavili, da ostanejo na vsak način na Reki.

D'Annunzio je izdal na prebivalstvo Benetk proglas, kjer ga pozivlje, naj nasprotuje Nittijevega ministrstva. Zbirka, ki jo je začel »Popolo d'Italia«, je že prekoračila vsoto 100.000 lir. Reško vprašanje pa je imelo že vpliv na politične razmere Italije. Kakor javlja »Secolo«, menijo v parlamentarnih krogih glavnega mesta, da je med Tittinjem in Nittijem nastalo glede postopanja proti D'Annunziu nesporazumljenje in da se mora računati z odstopom Nittija. Na mesto Nittija bi stopil Tittini. Tudi vesti z mirovne konference so neugodne. Wilson je mirovni konferenci predlagal, naj ne napravi Reke za italijansko mesto, temveč naj bo Reka neodvisna država. Te vesti so novo razočaranje za Italijo in morejo povečati ogorčenje proti zaveznikom.

Posledice stavke bančnih uradnikov v Zagrebu.

Zagreb, 20. sept. O priliki stavke bančnih uradnikov so zagrebški stavci sklenili, da ne bodo stavili nikakih vest, ki bi bile naperjene proti stavkajočim ali bi zagovarjale stališče bank. Skoro istodobno je zahtevala uprava zagrebške tiskarne, ki tiska socijalistično glasilo »Sloboda« od uredništva tega lista, da mora črtati nekatere, po mnenju tiskarniške uprave preostre stavke. Zaradi tega poseganja v svobodo tiska je sklicalo Hrv. novinarsko društvo danes popoldne protestno zborovanje vseh zagrebških novinarjev.

LDU Zagreb, 21. sept. Hrvatsko novinarsko društvo je na svoji skupščini sprejelo nastopno resolucijo: Mi jugoslovanski časnikarji, združeni v Hrvatskem novinarskem društvu, izjavljamo z ozirom na najnovejšo poizkuse, da se krši svobodnost tiska, tole: Časnikarji niso po svojem poklicu in delu samo plačani nameščenci poedinih listov. Časnikarji so idejni kulturni delavci, ki delajo za gotove ideje in njih zmago in proizvodbo. Časnikarji, pionirji politične, socialne in kulturne svobode in napredka, zahtevajo zlasti, da zadobi vsakdo meščansko in narodno svobodo in da kot njih podlaga država in prebivalstvo omogoči in zagotovi brezpogojno svobodo tiska, in da se ideje ovračajo samo z idejami. Na tem stališču brezpogojne svobode tiska stoječi prav tako, kakor vselej

proti vsaki državni cenzuri, ugovarjamo sedaj proti sedanjemu nastopu tipografov, ki nam tehnično ovirajo svobodno izjavo o aktualnih socialnih pojavih in proti upravi tiskarne, ki je cenzurirala list »Sloboda«. Mi svečano ugovarjamo proti vsem tem aktualnim započetjem.

LDU Belgrad, 20. sept. Ministrstvo za socialno politiko je izdalo danes nastopni komunikat: Ker so zagrebške banke odklonile zahteve bančnih uradnikov, nadaljujejo uradniki stavko. Ta nepopustljivost bančnih zavodov je izzvala razburjenost v vrstah organiziranega delavstva, ki je tem večje, ker je gremij zagrebških tiskarn pod pritiskom bank zahteval od listov, da o stavki bančnih uradnikov ne pišejo ničesar. Tipografi v Zagrebu se bodo odločili zvečer in po svoji priliki začeli stavkati iz solidarnosti. Ker mestna uprava ni ugodila zahtevam mestnih delavcev, stoje tudi ti pred stavko, tako da bo morda jutri Zagreb ostal brez vode, brez razsvetljave in brez tramvajskega prometa. Da bi posredovalo v tej stvari ministrstvo za socialno politiko, pošilja v Zagreb načelnika Kosto Jovanovića.

LDU Belgrad, 20. sept. Kakor doznava presbiero, odpotuje jutri minister Bukšeg v imenu vlade v Zagreb, da posreduje zaradi stavke bančnih uradnikov.

skega predela, zasedenega po boljševikih, so zaposleni sedaj v državnih tvornicah in delavnicah centralne Sibirije. Delo se živahno nadaljuje. Minister sibirske vlade za poljedelstvo je odredil racionalno eksploatacijo gozdnega bogastva v Sibiriji. Sekcija za narodno kulturo je organizirala jako dobro delo na sibirski fronti in v sosednji coni. Pripravljene so ročne biblioteke in bioskopi za vojake. Vojaški ruske države poslušajo predavanja o današnji krizi.

Svica in zveza narodov.

LDU Nauen, 21. sept. (Brezžično). Švicarski narodni svet je sklenil v petek z 98 proti 58 glasovom po predlogu komisijske večine, odgoditi posvetovanje o vprašanju zveze narodov, dati v tisk referate in eventualno imeti zasedanje meseca novembra.

Demokratske volitve.

Dosedanja demokratsko-socialistična vlada se je vnovič proslavila. Izdala je nov načrt volilnega reda za konstituanto, potem ko je prvega morala sramežljivo skriti.

Kakor znano, je prvi dr. Kramerjev načrt delil ženske v dve vrsti: v gosposke, izobražene ter v delavske in kmečke, neizobražene. Prve bi imele pravico voliti, druge ne. Pod pritiskom javnega mnenja je dr. Kramer svoj načrt umaknil, da je sedaj izdal drugega, ki je približno prav tak, in ki ga mi nikakor ne moremo sprejeti. Strah pred delavskimi ženskami je bil, ki je kapitalistični gospodi narekoval, da se da volilna pravica le gosposkim ženskam. Strah pred delavskimi ženskami je to gosposdo prepričal, da so iz Savlov postali Pavli in so sedaj v načrtu zapisali: »Tudi ženske imajo volilno pravico.« Megleno in nejasno povedano, da niti ne veš, ali bodo ženske samo volile ali bodo smele tudi voljene biti.

Takih nejasnosti je v tem demokratskem načrtu zelo veliko. Nikjer niso določena volilna okrožja, volilni okraj, številni mandati itd. Vse to si je demokratski gospod minister pridržal za takrat, ko bo bolje kazalo za to gospodo.

Najgorostnejše so določbe o volilnih oblastih. Načrt določa štiri vrste volilnih odborov, ki bodo vodili volitve. Državni volilni odbor bo vladal v Belgradu. V tem odboru so: minister za notranje zadeve, minister za konstituanto, po en član državnega sveta in kasacijskega sodišča v Belgradu, en član stola sedmorice v Zagrebu, po en član vrhovnega sodišča v Sarajevu, vrhovne sodne inštanice v Sloveniji in v Dalmaciji ter oba podpredsednika narodnega predstavništva v Belgradu. Ker je notranji minister načelnik celokupne policije, bo ta državni volilni odbor sestavljen po večini iz policajev in sodnikov. Taki so seveda tudi ostali volilni odbori.

Prvi za tem je glavni okrožni volilni odbor, imenovan naravnost od državnega volilnega odbora. V njem sedi načelnik okrožne politične uprave (policijal), predsednik okrožnega sodišča in predsednik občinske uprave. Tedaj poleg policaja in sodnika en župan.

Okrajni volilni odbor je imenovan zopet od okrožnega. Tudi v njem imata glavno besedo policaj in sodnik. Sestavljen je namreč tako: en član državne upravne oblasti, ter dva prisodnika, izmed katerih mora biti eden sodnik.

Krajni volilni odbor je imenovan zopet od okrajnega, in sicer na tak način: 2 zastopnika občinskega odbora, en upravni ter en sodni uradnik.

Povsod tedaj prevladuje policija in sodnija. Nikjer pa ni preskrbljeno za zastopnike ljudstva, nikjer ni niti besedice o tem, a bi zastopniki strank smeli kontrolirati volilno delovanje teh policijskih odborov. Kakor so ti gospodje v svojem načrtu dali šolo v roke policajem, sodnikom in geometrom ter izključili ljudske zastopnike iz nje, tako so napravili tudi pri načrtu za volitve. Ljudstvo molči, to je parola teh čudnih demokratov.

Ta demokratska modrost sicer ne bo obveljala, toda prav je, da ljudstvo spozna, kako ga tudi v teh stvareh ta gospoda hoče vleči za nos. Demokratski volilni načrt to jasno dokazuje.

Lloyd George odstopil?

LDU Kopenhagen, 21. sept. (ČTU). Kakor javlja zasebna brzojavka iz Londona, je Lloyd George podal svojo ostavko. Poirdila te vesti še ni.

Premogovna katastrofa na Dunaju.

LDU Nauen, 21. sept. (Brezžično). Pomanjkanje premoga na Dunaju preti s strašno katastrofo. Še vedno ni pričakovati premoga od nikoder.

Stavka na Angleškem.

LDU Pariz, 21. septembra. (DKU) »Temps« poroča iz Londona: Pod vodstvom Hendersona stoječa zveza železničarjev, ki šteje 50.000 članov, je začela stavkati.

Petrograd,

prestolnica bivšega ruskega carstva, je danes mesto, o katerem se slišijo tupatam zelo megleno in grozne govorice. Pred kratkim so poročali listi, da marširajo proti njemu ententine čete, ki ga bodo zavzele, mesto pa je še danes trdno v boljševskih rokah. Na sliki vidimo zgoraj »Zimske dvorec«, bivališče bivšega carja; na drugi sliki je Nevski prospekt, naj »Zimski dvorec«, bivališče bivšega carja; večje in najlepše izprehajališče ob reki Nevi; Duma (državna zbornica) je bil sedež prve revolucionarne vlade; spomenik Petra Velikega, ustanovitelja Petrograda in velikega reformatorja, kateri je skušal približati Rusijo zapadni kulturi; Petropavlovski krepot (trdnjava), za časa revolucije je bila za vse one, ki so držali s carjem in starim režimom, sedaj ječa za protiboljševike.

Naloge demokratsko-socialističnega bloka.

»Riječ« priobčuje uvodnik, v katerem dokazuje, kako nujno potrebno je za Jugoslavijo seveda — da ostane demokratsko-socialistični blok tudi v bodoče neporušen. Člankar opozarja, kako se nahaja svet v stadiju socialne revolucije, ki gotovo ne bo šla mimo nas. Ako hočemo, da ta revolucija pri nas ne bo zavzela tistih oblik, kakor jih je v Rusiji, Nemčiji in na Ogrskem, potem treba, da ji gremo nasproti na ta način, da se čim bolj zblizajo socialistične in gradanske (buržuazijske) stranke. Čim ožji bo jez, ki loči gradansko-narodno družbo in proletarsko-mednarodne sloje, tem več ostrine bo izgubila revolucionarna borba, ki ji gremo nasproti. Tu je eden velikih razlogov, da se demokratsko-socialistični blok ne razide, marveč se še izpopolni. V nasprotnem slučaju bodo pod silo razmer socialisti, deničarji prisiljeni, da kronejo na levo, t. j., da gredo med komuniste, a demokrati bi morali kreniti zelo zelo na desno. Ako pa ostanejo demokrati in socialisti skupaj — bodisi v vladi bodisi v opoziciji —, bodo mogli iti oboj po zlati srednji poti — socialni revoluciji nasproti.

Ko bi tedaj revolucija na poti v Jugoslavijo zadele — to pravimo sedaj mi — na ta blok in ta valolom, se bo iz hurbur- nika izpremenila v ljubezniv poteček, ki bo tiho in spokočno šumjal skozi Jugoslavijo in ne bo motil v njihovem poslu kapitalističnih demokratov ne socialističnih meščanov. Da pa so se prav pod to vlado v Jugoslaviji razvile razmere, ki tirajo državo na zunaj v propad, na znotraj pa na

Boji proti boljševikom.

LDU Belgrad, 20. septembra. Tukaj- šnja ruska agencija javlja: Na poljski fronti je inicijativa na poljski strani. Močno napredovanje ogroža edino transverzálno črto na Moskvu. Ako bi Poljaki mogli prodreti ob Dnjepru in Vitebsku, bi izgubili boljševiki vso obrambno črto. Zaradi tega so boljševiki odpostavili svojo premoč na severno poljsko fronto. General Sevtički napreduje od Berezine proti Dnjepru, proti Mogiljevu. Južno od reke Berezine ni bilo nobenih resnih napadov, ker so se boljševiki umaknili na sever. Kaže se uspeh velikega dela britanske misije, ki je opremila armado z vsem potrebnim. Armada je dobila 20.000 pušk, mnogo municije, 40.000 kožuhov in drugega materijala. Osvojitve Jamburga je važna, ker to mesto obvladuje reko. Delavci in mineri, ki so evakuirani iz ural-

ravnost v naročje revoluciji — to bi mogel ob teh svečanih trenutkih, ko demokracija snubijo socialiste v nerazdružljiv zakon, spomniti edino-le kak nesramen nasprotnik tega bloka.

Politične novice.

+ **Delavski shod na Jesenicah**, ki se je včeraj dopoldne vršil v »Delavskem domu« pod predsedstvom tov. Bertanceljina je bil dobro obiskan. Med udeleženci je bilo navzočih mnogo socialistov. O delavskem položaju v Jugoslaviji je podal obširno poročilo urednik Kremžar. Po poročilu se je razvila mirna in stvarna debata, ki sta se je od naše strani udeležila tovariša Bertancelj in Kremžar, od socialistične pa sodrug Gabriel in Cugvic. Predlagane resolucije so bile soglasno sprejete. Socialisti so se pred glasovanjem odstranili iz dvorane. Shod je bil poseben lep radi tega, ker je delavstvo z njim pokazalo svojo stvarnost in strpnost.

+ **Za osvoboditev Reke**, 18. t. m. se je vršil v Zagrebu shod reških beguncev. Sklenili so, da se v kratkem skliče velik javen protestni shod in da se osnujejo prostovoljske legije, ki morajo nemudoma na pomoč bratom v Reki in okolici in jih osvoboditi nasilnega italijanskega gospodstva. Vsi navzoči so prijavili svoj vstop v prostovoljsko legijo. Izvolili so začasni odbor in poslali brzojavko parlamentu v Belgrad.

+ **»Primorske Novine« na Reki** ne bodo izhajale, dokler se ne izpremene razmere. Reška italijanska država je v zvezi z arditami že opetovano poskušala, da dobi v roke lastnika in urednike »Primorskih Novin«.

+ **Pot do slovanskega edinstva**. V »Narodni Politiki« je priobčil P. Butorac uvodnik, v katerem dokazuje, da je pot do popolnega slovanskega edinstva — enotna vera. Nikoli se slovanska vzajemnost t. j. enotnost duha in misli, enotna kultura ne bo dala doseči, dokler bo zapadne in vzhodne Slovane ločila vera. Kajti za vero so eni in drugi sprejeli tudi dotično kulturo: Poljaki, Čehi, Slovenci in Hrvati s katoliško vero zapadno kulturo, a Rusi, Bolgari in Srbi s pravoslavno vero vzhodno kulturo. Prepadi, ki loči oboje slovanska duhova, more premostiti in spojit edino-le tista sila, ki sega do dna človeške duše in izkrene v njej najlepše in najjačje iskre ter jih spoji v en edinstveni plamen. Kadar se to zgodi, nastopi slovništvo v svetovni mešanici kot enoten, silen kulturni činitelj, ob katerem se bo razbil imperijalizem velikih zapadnih narodov in ob katerega duhu ljubezni in pravičnosti se bo svet povzpela kulturno in socialno, kakor je slutil veliki Solovjev. Tedaj bo slovništvo v resnici veliko in močno, tedaj bo tudi jugoslovništvo krasna in mila neresničnost.

+ **Radčeva držina na svobodni**. Iz sodnega zapora v Zagrebu so izpustili ženo in hčerko poslanca Stepana Radčiča. Preiskava pa je uvedena in se nadaljuje. Posl. Radčič je še vedno v zaporu.

+ **Naš poslanik na belgijskem dvoru** Jovan Marković, ki je bil pri naši delegaciji v Parizu, je odpotoval v Bruselj, da odda svoje poverilnice.

+ **Organizacija sadilcev tobaka v Hercegovini**, 14. t. m. se je vršil v Mostaru ustanovni občni zbor »Udruženja sadilcev tobaka v Hercegovini«. Zastopani so bili vsi okraji, razen trebinjskega in fočanskega, kjer organizacija še ni popolnoma izvršena. Zbor je sestavil pravila in izvolil osrednji in izvršilni odbor tako-le: Predsednik Mato Zubac, podpredsednik fra D. Mandić, tajnik prof. Saleh Baljić, blagajnik Josip Mašunović; odbornika Mijo Hasić in pravoslavni strokovni finančni svetnik Vlado Smolčić. Organizacija je čisto strokovna a izvedla jo je Hrv. ljud. stranka.

Dnevne novice.

— **Zalec**, č. g. dr. Jos. Jeraj, kaplan v Zalcu, je bil imenovan za profesorja bogoslovja v Mariboru.

— **Jugoslovanski časnikarski kongres** skliče Hrv. novinarsko društvo sredi oktobra v Zagreb. Tu se postavi temelj zvezi jugoslovanskih časnikarskih organizacij.

— **Požar v blaznici na Studencu**. — Danes jutraj je iz še neznanega vzroka nastal požar v blaznici na Studencu in sicer na oddelku za težko bolne. Na pomoč je bilo poklicano tudi ljubljansko gasilno društvo. Ogenj so kmalu omejili. Materialna škoda je velika. Osebene žrtve ni nobene, za kar gre zasluga stražnikom, katerim se je z velikim naporom posrečilo spraviti bolnike na varno.

— **Nečedna afera**. Iz bosenskih listov posnemamo, da so v Bjelini odkrili na veliko zasnovano tihotapstvo z nežigosanimi avstrijskimi bankovci. Gotova bjelinska

družba je v lastnem avtomobilu vtihočapila milijonsko vsoto nežigosanih avstrijskih bankovcev, ki jih je nato zigosala blagajnik deželne privilegirane banke v Bjelini, Pečo Milošević, ki je imel spravljen stari pečat za žigosanje denarja; nato so bankovce spravili v promet in tako oškodovali državo za milijone. Vso stvar je izdal knjigovodja Srbske štedionice Djoka Nikolić. Dosedaj so zaprli naslednje funkcionarje Srbske štedionice v Bjelini: predsednika Rista Mitrovića, ravnatelja Bogosava Babića, knjigovodjo Djoka Nikolića in upravnega člana Dika Vasilića, razen tega gori navedenega Pečo Miloševića. Potvorjenih bankovcev so zaplenili doslej za 450.000 kron. Govori se, da se ta afera razteza po celi državi in da je pričakovati še presegnetljivih odkritij. Uvedena je obširna preiskava.

— **Vnebovpljoča tatvina**. V Zagrebu je te dni dospel neki ameriški izseljenec, ki si je tekom let s težkim delom v tovarni prihranil 18.000 dolarjev. S tem denarjem se je vračal k svoji družini kot milijonar — saj bi bil za 18 tisoč dolarjev dobil 950 tisoč kron. Možno je moral v Zagrebu čakati na železniško zvezo ter je sedel na klop v bližini kolodvora. Tu se je kmalu zbralo krog njega raznih ljudi, katerim je nepredvidni mož pripovedoval o Ameriki in svojem denarju. Ko je zopet ostal sam, je segel v žep po denarju — no, žep je bil prazen! Nekdo mu je dragoceni zveženj izmaknil. V največjem razburjenju je mož tekel v mesto in spraševal za svojimi žulji, toda zaman — tat je znal popolnoma skriti svojo sled. Nesrečni mož si je ruval lase, jokati in vpil — saj je v trenutku postal berač. — Nekemu drugemu izseljencu so v Zagrebu vojaki iztrgali kovčeg. Ti slučajji so zopet glasen opomin oblasti, da se že končno zgane in ukrene potrebno za varstvo izseljencev.

Ljubljanske novice.

Ij Trinštirideset hrvatskih akademikov, vrlo izobraženih pevcev, pod vodstvom skladatelja dirigenta in kritika dr. Ernesta Krajanskega, pride jutri v torek popoldne z vlakom iz Varaždina v Ljubljano, da prirede zvečer v Unionski dvorani koncert z najzanimivejšim sporedom. Pevski zbor je izobrazil dr. Krajanski v tako veliko popolnost, da ga primerjajo z najboljšim hrvatskim zborom »Lisinskega« v Zagrebu. V pretečenem mesecu je koncertiral v Rogaški Slatini z izredno velikim uspehom. Prinaša nam Slovincem najlepše pozdrave v hrvatskih narodnih in umetniških pesmih. Slišati nam neznane nove hrvatske skladbe in repote narodnih pesmi iz Medimlja: a bo prava slast narodne in glasbene kulture. V koncertu nastopi tudi pevka solistina z ruske in češke skladbami. Slovenci, sprejmite naše brate hrvatske akademike, ki prihajajo v navdušenju za jugoslovansko kulturo v Ljubljano, s tisto prisrčnostjo, katera gre dragim bratom. Sprejmite jih na kolodvoru ob prihodu popoldanskega vlaka in hitite kupiti si vstopnice za koncert. Spodobilo bi se, da bi bila zvečer koncertna dvorana Uniona nabito polna. Ne udajajte se malomarnosti in brezbriznosti. Stojte ljubav gostom in zavedajte se svojih dolžnosti napram bratom Hrvatom. Vsakdo greši zoper našo jugoslovansko složnost, kdor iz malomarnosti ne prisostuje koncertu.

Ij **Člani opernega orkestra narodnega gledališča** so na svojem sestanku zbrali vsoto 195 K ter jo naklonili »Jugoslovanskemu konservatoriju« v Ljubljani z namenom, da jo porabi za šolnino revnih gojencev. Za požrtvovalnost se najtopleje zahvaljujejo o ter njihov čin stavimo vsem ljubiteljem »Jugoslovanskega konservatorija« za zgled.

Ij **Na Slovenski trgovski šoli** v Ljubljani se prične šolsko leto 1919/20 dne 29. t. m. z otvoritveno sv. mašo, ki se bo služila ob 8. uri v kapeli oo. jezuitov. Po sv. maši se podajo učenci in učenke v svoje šolske prostore. Ponavljalni izpiti se vrše 23. in 24. t. m., sprejemni izpiti za prvi deški in drugi dekliški letnik se vrše 25. in 26. t. m. Pričetek izpitov je vsakokrat ob 8. uri jutraj. Dne 27. t. m. je vpisovanje v drugi deški in drugi dekliški letnik. Vpisovanje v prvi deški in prvi dekliški letnik ter v pripravljalni razred je zaključeno. Vse natančnejše je razvidno iz oglasov pred ravnateljstvo pisarno.

Ij **Stavka uslužbencev električne cestne železnice** se je včeraj končala. Uslužbenci so dosegli 25 % povišanje plač.

Izpred porote.

Oskrumba.

Danes dopoldne je kot prvi v sedanjem zasedanju stal pred poroto l. 1878. v Dramljah na štajerskem rojeni bivši učitelj in sedanjí trgovec Miloš Slemenšek. Obdolžen je bil hudodelstva zapeljavanja in oskrumba. Slemenšek je bil leta 1909. pred mariborskimi okrožnim sodiščem radi enakega zločina obsojen na 13 mesecev težke ječe. Obravnava

je tajna. Senatu predseduje predsednik deželnega sodišča dr. Papež, obtožbo zastopa l. državni pravnik Bežek, obtožbenca zagovarja dr. Poje. Slemenšek svoje dejanje taji, zaslišane priče pa izpovedo čisto drugače. Porotniki so stavljeni vprašanja potrdili, nakar je sodišče obsodilo, nakar je sodišče obsodilo Slemenška na pet let težke ječe.

Goljufija s srebrnim denarjem.

Pred ljubljansko poroto se zagovarja Rudolf Cerar, bančni uslužbenec v Ljubljani radi goljufije, imenovani je namreč dne 30. VI. t. l. izvalil Francu Tratniku v gotovini znesek 12.130 K, češ da mu hoče preskrbeti znamke za ta denar; meseca junija je pa od Marije Cibrove izvalil 3000 K v srebru in ji obljubil, da ji bo plačal za 1 srebrno krono 4 papirnat.

Franc Tratnik se je dne 28. VI. t. l. dogovoril s trgovcem Jarošem Neškulja iz Prage, da mu bo dobavil 1000 komadov naših znamk vsake vrste. Te znamke je obljubil preskrbeti Tratniku obdolženec Cerar, ki je bil takrat v službi pri Splošni prometni banki, češ da jih bo dobil od nekakega poštnega uradnika. Dne 30. VI. t. l. je poslal Cerar Tratniku pismo z vsebino, da ima znamke že dobavljene; ter da naj hitro prinese denar. Tratnik je res dal bančnemu slugi vsoto 12.130 K, katero je sluga izročil obdolženecu, ki bi imel še isti popoldne prinesiti znamke. Ker tega Cerar ni storil, šel ga je Tratnik iskat na njegovo stanovanje. Obdolženec ga je takoj peljal na glavno pošto, odkoder se je vrnil z izgovorom, da uradnika še ni v uradu. Nato ga je peljal v Kolodvorsko ulico, češ da tam stanuje uradnik. Ker je tamkaj izginil, je Tratnik drugi dan zahteval denar nazaj. Obdolženec mu je izročil na ime »Sreča« se glasečo knjižico Prometne banke z vlogo 20.000 K, češ da mu da to knjižico kot varščino za denar. Tratniku se je vse to zdelo sumljivo, zato je šel v banko, kjer je izvedel, da je na knjižico vloženi le 1000 K in da je označba vloge 20.000 K potvorjena v številu in besedah.

Na sličan način je ogoljufal obdolženec tudi trgovko Marijo Cibrovo, ki je imela 3000 kron v srebru. Cerar ji je nekoč omenil, da se da srebrni denar prodati in sicer za eno srebrno krono štiri papirnat. Povedal ji je, da ve za kupca, ki bi kupil srebro, ter ji pod pretvezo, da ga bo prodal, izvalil 2000 K v srebru. Srebrni denar je na to prodal nekemu tuju, Cibrovi je pa prinesel na njeno ime se glasečo knjižico Prometne banke za 8000 K, češ da kupec nima denarja v gotovini, in da je radi tega denar nakazal na Prometno banko. Pozneje ji je izvalil na isti način še 1000 kron v srebru in ji zopet prinesel knjižico za 4000 K. Glede obeh knjižic, se je nato izkazalo, da je bilo na vsako vloženo le 1000 K, ter da je obdolženec obe knjižici potvoril.

Obdolženec priznava svoje dejanje in pravi, da je z denarjem, ki ga je dobil od Tratnika plačal svoje dolgeve in 1000 K naklozil na imenovano knjižico. Zakaj je pa izvalil Cibrovi denar, pravi, da ne ve. Da je to storil v goljufivem namenu, se pri navedenem položaju in obdolženčevih manipulacijah z navedenimi knjižicami očividno.

Razprava se ob zaključku lista še nadaljuje. Obsodbo objavimo jutri.

Razne novice.

r **Socialni demokrati nakupujejo**. Bosenski socialni demokrati so kupili v Sarajevu hotel »Carigrad« z vso opravo, kjer bodo uredili delavski dom in namestili uredništvo in upravništvo svojega lista, svoja tajništva itd. V domu bodo imeli tudi svojega gostilničarja.

Patrulja.

Črtica. Spisal Maksim Gorki. — Prevel P. Radlin.

(Dalej.)

»Če zve Malov, kaj si govoril... in vse drugo... on pove stotniku... in izgubljen si, Jakovlječ, da...« je prepričevalno rekel rdečelasec.

»A ti ne poveš?« je vprašal Jakovlječ in spet pokazal zobe.

Rdečelasec je prestopil z noge na nogo, pogledal kvišku in ponovil:

»Izgubljen boš!... za take besede te ne bodo pomilovali... ne, bratec.«

»Ti — poveš!« je trdo zajavil Jakovlječ, trmast in jezen.

»Jaz znam sebe ceniti!« — je mračno rekel rdečelasec, — jaz se za kaj takega nič ne brigam... Jaz sem le svojo dolžnost izpolnil, poleti pa grem na dopust — v rezervno...«

»Vsi smo izgubljeni!« je polglasno, no, silno zakričal Jakovlječ. — »Kaj je tebi stric rekel?«

»Prenehaj, Jakovlječ!« — je prosil Semjon.

»To tebe nič ne priga... četudi je stric...«

»Ti si ubijalec, je rekel on...«

»A ti?« je vprašal rdečelasec in še enkrat zaklel. Njegov prepričanje je zadobil ostro, viharo obliko. Kakor da bi pljuvala eden drugemu v obraz od zlobe kipeče pljunke kratkih besedi. Semjon je brezsilno majal z glavo in sožalno cmokal z ustnicami.

»Jaz tudil!« je rekel Jakovlječ.

»Torej si ti — tudi lopov...«

»Človeški morilec...«

»Kaj si pa ti?«

»Bratci, nehaite!« je prosil Semjon.

»Jaz sem tudi! No?«

»Aha! Tedaj, kako pa ti moreš...«

»Ni treba, bratci!«

Vojaka sta spremljala vsako besedo s kletvijo in rinila eden v drugega, prvi —

r Francija ne bo več gradila dreadnoughtov. Francoska vlada je še leta 1915 sklenila da zgradi pet novih velikih dreadnoughtov. Parlament je odobril kredit in ladje so se pričele graditi. Zdaj je nastalo vprašanje, ali naj započeto gradnjo lažj nadaljujejo ali ne. Ministrstvo vojne mornarice je odgovorilo, do o tem v bodoče ne more biti niti govora, ker bodo gradnjo dreadnoughtov popolnoma opustili. To je res najbolj pametno.

r Amerikanci v Italijo. Iz Njujorka javljajo, da je zaprosilo 900.000 Amerikancev za potne liste za pot v Italijo.

r Obnovitev severne Francije. Severno Francijo obnavljajo. Od konca vojne sem so zgradili brzojavno mrežo v daljavi 577 km dvodelnih in 529 km enodelnih črt. Nadalje je popravljenih 334 kolodvorov, a na železnicah so popravili 789 km dvotirnih in 152 km enotirnih železnic. Treba je zgraditi še 29 kolodvorov. Gradijo tudi vijadukt, ki je 61 metrov dolg, 9 mostov, ki so dolgi od 5 do 40 metrov. Promet med opustošeno Francosko in Belgijo je zopet upostavljen.

r Kaj zakrivijo muhe v hlevu? Da naša živina v hlevih dosti trpi pred muhami, si pač lahko mislimo. Še bolj pa so pokazali poskusi s tremi kravami. Prva je bila prepuščena sama sebi, drugo so branili muham zunaj, a tretja je stala v hlevu, ki ni bilo v njem nič muh. Pokazalo se je, da je imela najmanj mleka prva krava, nekaj več ga je dala ona krava, ki so jo pod milim nebom branili muham, a največ tretja, ki je ostala v hlevu, kjer ni bilo sploh nobene muhe.

r Bogati rudniki grafita. Neizmerno velike plasti grafita so nedavno tega odkrili v turnhanskem okraju na desnem bregu reke Kurejke, ki se izliva v Jenisej. Grafit je izborne kakovosti in bodo delali iz njega najboljše svinčnike. Rečeni grafitovi rudniki so tako bogati, da bodo krili vso domačo potrebo in ga bodo še velike množice izvažali.

r Kralj šahistov. V Parizu je bila v klubu šahistov tekma med najboljšimi šahisti na svetu. Zmagal je znani Capablanca. Tekma je začela ob 4. uri, a končala je ob peti.

r Ameriški kongres za prehrano praških otrok. V Pragi je otvorjen ameriški kongres za prehrano otrok. Razprave, pri katerih bodo prisostvovali češkoslovaški, jugoslovanski, poljski, ruski, avstrski, finski in litvanski delegati, bodo trajale tri dni. Ameriška misija je hranila do zdaj dnevno 50.000 otrok v Pragi in 400.000 v celi češkoslovaški. V jeseni bodo prehranjevali 500.000 otrok. — Učimo se od Čehov v tem oziru!

Begunka Marija Pavlin, roj. l. 1872. v Ravnici pri Gorici, se naproša, naj pošlje svoj naslov na naše uredništvo. Njen sin g. Alojzij Pavlin, kaplan v Črnicah, že dolgo nima o njej nobenega glasu. Če kdo drugi ve za njo, naj nam to takoj javi! Hvala že vnaprej!

bolehaveo bled — se je ves tresel, drugi pa je grozno razmršil brke in z napihnjenimi debelimi in rdečimi lici, jezo sopel. »Malov beži nazaj!« je rekel Semjon ves prestrašen. »Nehajte vendar, radi Bogal...«

In ravno v isti minuti se je razdal iz teme prestrašeni krik Malova:

»Mihajil Jevsjeič! Oni line odpirajo...«

»Stoj!« — je rekel rdečelasec. »Mirno!«

In zakričal je na vso moč:

»Zaprte line, ej vi! Če ne, bomo streljali...«

Iz mraka je pribežal Malov, upognjen in s pripravljeno puško ter ves v sapi hitro začel:

Jaz tam... to-le... delam... oni pa... odpirajo okno, pa slišim — Ali ga vidiš? Začni!... To je — da bi streljali vame...«

»Imajo pravico!« je votlo rekel Jakovlječ.

»Ah, vi, prekleto...«

Malov je hitro oprl puško ob ramo, razlegel se je suh tresk, en, dva... Obraz vojaka je bil bled, puška se je tresla v njegovih rokah in bajonet je brskal po zraku. Rdečelasec vojak je tudi nameril in poslušajoč obstal.

»E, lopov!« je tiho rekel Jakovlječ, udaril od spodaj po cevi in jo zbil kvišku. Razlegel se je še en strel. Rdečelasec je hitro opustil puško, udaril Malova in ga zgrabil za ramo.

»Nehaj, ti...«

(Dalej.)

Izdajatelj: konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik: Jože Rutar.

Tisk: »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.